

**Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga**

KELMĖS MIESTO VIETOS VEIKLOS GRUPĖS 2023-2029 M. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA

PATVIRTINTA
Kelmės miesto vietos veiklos grupės
Visuotinio narių susirinkimo

Turinys

ĮVADAS	5
VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO TERITORIJA IR GYVENTOJŲ, KURIEMS TAIKOMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, APIBRĖŽTIS	6
Ekonomikos ir darbo rinkos apžvalga	14
STIPRYBIŲ, SILPNYBIŲ, GALIMYBIŲ IR GRĖSMIŲ (SSGG) ANALIZĖ	19
VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR JŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS RODIKLIAI, ĮSKAITANT IŠMATUOJAMAS REZULTATO SIEKTINAS REIKŠMES	20
FINANSINIS VEIKSMŲ PLANAS	24
VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS VALDYMO, STEBĖSENOS IR VERTINIMO TVARKA.....	29

LENTELIŲ IR PAVEIKSLŲ SĄRAŠAS

Lentelės:

1 lentelė. Neto migracija. Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra.....	8
2 lentelė. Skurdo rizikos lygis. Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra.....	11
3 lentelė. Skurdo rizikos lygis pagal gyvenamą vietą. Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra.....	11
4 lentelė. Socialinės pašalpos gavėjų skaičius, tenkantis 1000 gyventojų. Šaltinis: valstybės duomenų agentūra. ..	12
5 lentelė. Socialinę pašalpą gaunančių šeimų, kurias sudaro tik vienas iš tėvų ir vaikai, dalis, palyginti su visomis socialinę pašalpą gaunančiomis šeimomis. Šaltinis: valstybės duomenų agentūra.	12
6 lentelė. 65 metų ir vyresnių socialinės pašalpos gavėjų skaičius, tenkantis 10 tūkst. 65 metų ir vyresnių šalies gyventojų. Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra.	12
7 lentelė. Savivaldybės išlaidų NVO teikiamoms socialinėms paslaugoms finansuoti, palyginti su savivaldybės išlaidoms socialinėms paslaugoms. Šaltinis: LR socialinės apsaugos ir darbo ministerija.	14
8 lentelė. Tiesioginės užsienio investicijos, tenkančios vienam gyventojui. Šaltinis: valstybės duomenų agentūra.	14
9 lentelė. Materialinės investicijos, tenkančios vienam gyventojui. Šaltinis: valstybės duomenų agentūra.	15
10 lentelė. Labiausiai padidėjusios bendrosios investicijos į ilgalaikį materialųjį turtą pagal veiklos vykdymo vietą (nefinansų įmonių) tūkst. Eur. Šaltinis: valstybės duomenų agentūra.	15
11 lentelė. Pridėtinė vertė gamybos sąnaudomis, tenkančiomis vienam darbuotojui (ne finansų įmonių) tūkst. Eur. Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra.	16
12 lentelė. Veikiančių ūkio subjektų skaičiaus metų pradžioje pokytis. Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra.	16
13 lentelė. Vidutinis mėnesinis darbo užmokestis (bruto). Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra.	17
14 lentelė. Bedarbių skaičius Kelmės mieste. Šaltinis: Užimtumo tarnybos Kelmės skyrius.	17
15 lentelė. Bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų.	18
17 lentelė. Finansinis veiksnių planas. Šaltinis: sudaryta autorių.....	26

Paveikslai:

1 pav. Nuolatinių gyventojų skaičius Kelmės m. Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra.....	6
2 pav. Bendrasis gimstamumo rodiklis, tenkantis 1000 gyventojų. Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra.	7
3 pav. Bendrasis natūralios gyventojų kaitos rodiklis, tenkantis 1000 gyventojų. Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra.....	7
4 pav. Lietuvos Respublikos ir Kelmės rajono socialinės paramos veiksmingumo indekso pokytis. Šaltinis: LR socialinės apsaugos ir darbo ministerija.	10
5 pav. Kelmės miesto socialinės paramos indekso dimensijų pokytis. Šaltinis: LR socialinės apsaugos ir darbo ministerija.	11

6 pav. Bendrosios investicijos į ilgalaikį materialųjį turtą (nefinansų įmonių) tūkst. Eur. Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra 16

ĮVADAS

Kelmės miesto vietos veiklos grupės 2023–2029 metų vietos plėtros strategija (toliau – KM VPS) parengta siekiant didinti nepalankioje padėtyje esančių ir socialinę atskirtį patiriančių įvairių Kelmės miesto gyventojų grupių socialinę ir ekonominę įtrauktį.

KM VPS rengta įgyvendinant ES lėšomis bendrai finansuojamą projektą Nr.11-001-T-0025 "Kelmės miesto vietos veiklos grupės plėtros 2023-2029 m. parengimas". KM VPS iškeltas tikslas, uždaviniai ir veiksmai atitinka 2021-2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programos 4.7 uždavinį „Skatinti aktyvią įtrauktį, siekiant propaguoti lygias galimybes, nediskriminavimą ir aktyvų dalyvavimą, ir gerinti įsidarbinamumą, ypač palankių sąlygų neturinčių grupių“ bei 4.9 uždavinį „Skatinti marginalizuotų bendruomenių, mažas pajamas gaunančių namų ūkių ir nepalankioje padėtyje esančių grupių, įskaitant specialiųjų poreikių turinčius asmenis, socialinę ir ekonominę įtrauktį vykdant integruotus veiksmus, be kita ko, teikti aprūpinimą būstu ir socialines paslaugas“.

Rengiant KM VPS atlikta Kelmės miesto teritorijos poreikių ir galimybių analizė. Pagal oficialius duomenų šaltinius parengta stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių (toliau – SSGG) analizė, kurią remiantis siekiama pasinaudoti Kelmės miesto stiprybėmis ir galimybėmis mažinant grėsmės bei silpnybes.

KM VPS rengta atsižvelgiant į 2022-2030 metų Šiaulių regiono plėtros planą, Kelmės rajono savivaldybės 2021-2030 metų strateginio plėtros planą, Kelmės rajono savivaldybės 2023–2025 metų strateginį veiklos planą. KM VPS rengimas vykdytas remiantis bendruomenės inicijuotos vietos plėtros (BIVP) principu, kuris apibūdina priešingą tradiciniam „iš viršaus į apačią“ plėtros politikos požiūrį: prie KM VPS parengtas atsižvelgiant į vietos bendruomenių projektų idėjas, NVO, verslo įmonių, savivaldybės ir jos įstaigų bei kitų institucijų atstovų įžvalgomis¹.

Įgyvendinant KM VPS įtraukiant Kelmės miesto bendruomenę bus praplėsta teikiamų socialinių paslaugų pasiūla bei padidinta jų aprėptis ir kokybė. Taip pat bus kuriami nauji socialiniai verslai, kurie įdarbis vietos gyventojus bei teiks ekonomiškai nepalankioje situacijoje esantiems gyventojams įvairias reikalingas paslaugas. Sudarytos galimybės marginalizuotoms bendruomenės grupėms integruotis į ekonomines bei kultūrinės veiklas. Siekiant pasiekti KM VPS iškelto tikslo tikimasi, jog bus įgyvendinta 14 bendruomenės inicijuotos vietos plėtros (toliau – BIVP) projektų, į kuriuos planuojama įtraukti 300 Kelmės miesto gyventojų iš įvairių tikslinių grupių, siekiama, kad įgyvendinus BIVP, ne mažiau kaip 20 proc. dalyvių ir toliau dalyvaus socialinės integracijos veiklose ar darbo rinkoje.

---

¹<https://zum.lrv.lt/uploads/zum/documents/files/Bendruomen%C4%97s%20inicijuotos%20vietos%20pl%C4%97tros%20gair%C4%97s%20vietos%20subjektams.pdf>

VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO TERITORIJA IR GYVENTOJŲ, KURIEMS TAIKOMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, APIBRĖŽTIS

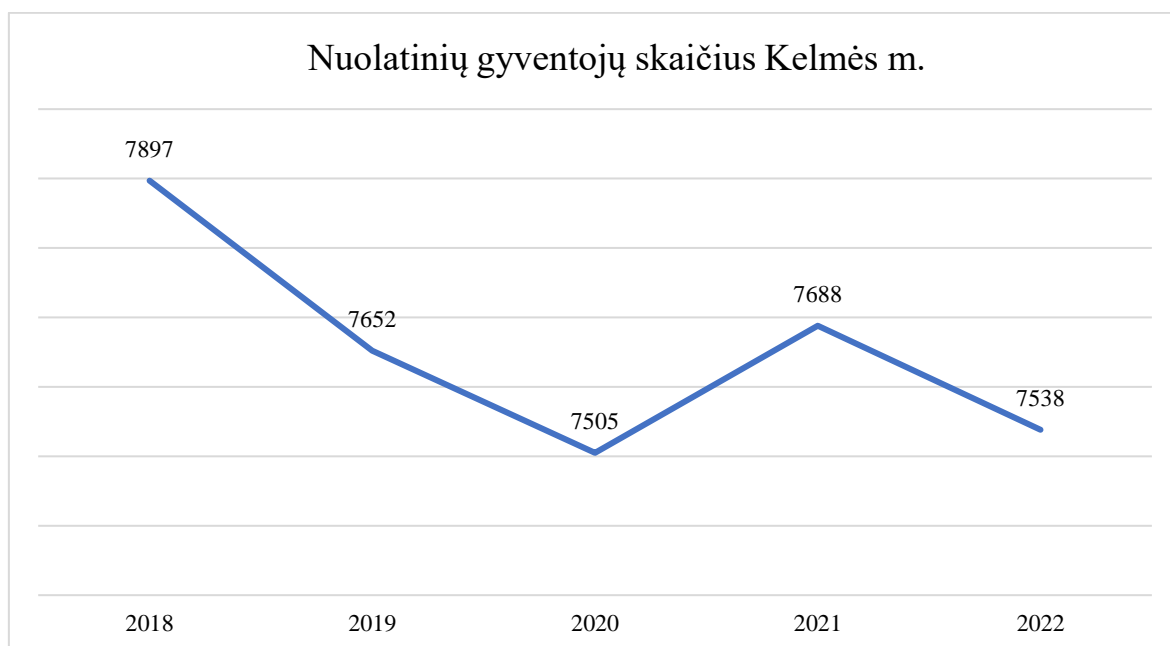
Teritorija

Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorija – Kelmės miestas.

Kelmės miestas, įsikūręs vakarų Lietuvoje yra Kelmės rajono savivaldybės administracinis centras, priklausantis Šiaulių regionui. Kelmė užima 875 ha teritoriją, iš kurių užstatyti 388 ha. Kelmės miesto išorinius ryšius užtikina Via Hanseatica magistralė A12 Ryga–Šiauliai–Tauragė–Kaliningradas, priklausanti TEN-T kelių tinklui ir I transeuropinio koridoriaus atšakai IA.

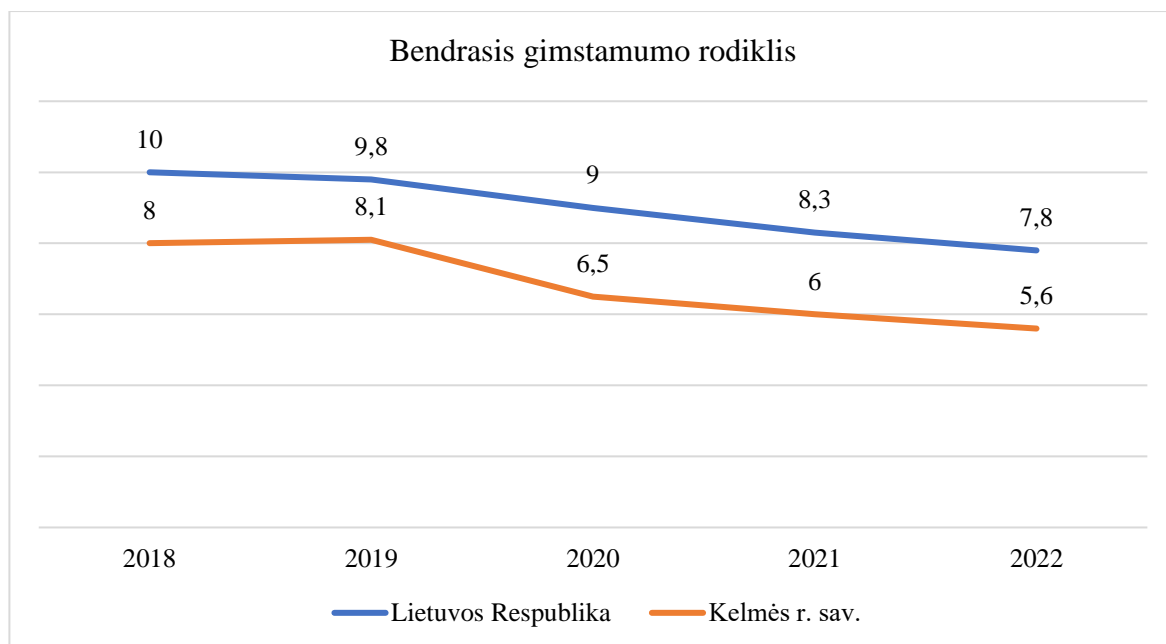
Gyventojai

Remiantis valstybės duomenų agentūros teikiama informacija, 2022 m. pabaigoje Kelmėje gyveno 7 538 gyventojai, tai sudarė apie 30 proc. visų Kelmės rajono gyventojų [R1]. Pagal 5 metų amžiaus grupes didžiausią miesto gyventojų dalį sudarė darbinio (15–64 m.) amžiaus grupė – 4762 gyventojai (62 proc.). 65 m. ir vyresni gyventojai sudarė 25 proc. (1918 asmenys), vaikai iki 14 m. sudarė 12 proc. (858 asmenys). 2018–2022 m. laikotarpiu Kelmės mieste gyvenančių asmenų skaičius sumažėjo 4,5 proc. (nuo 7897 iki 7538). Nuolatinių gyventojų skaičiaus mažėjimas fiksuojamas kiekvienais metais, išskyrus 2021 m. (žr. 1 pav.).

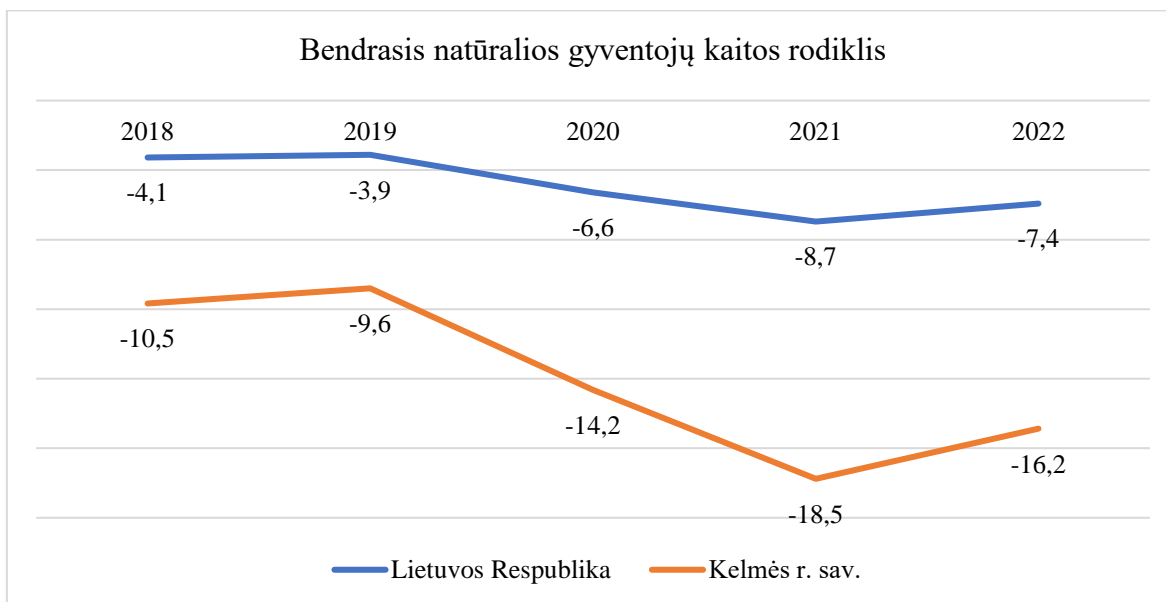
1 pav. Nuolatinių gyventojų skaičius Kelmės m. Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra.

Kelmės miesto gyventojų skaičiaus mažėjimas stipriai įtakojamas 2 faktorių: žemo gimstamumo bei didelės neigiamos migracijos. Bendrasis gimstamumo rodiklis Kelmės rajone 2018–2022 m. periodu sumažėjo 30 proc. (nuo 8,0 iki 5,6). Lyginant Kelmės rajono bendrąjį gimstamumo rodiklį su Lietuvos rodikliu, pastebima, jog Kelmės r. stipriai atsilieka (žr. 2 pav.).

2 pav. Bendrasis gimstamumo rodiklis, tenkantis 1000 gyventojų. Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra.

Taip pat visoje šalyje ir Kelmės rajone pastebimas ir neigiamas bendrasis natūralios gyventojų kaitos rodiklio didėjimas. 2018–2022 m. periodu Kelmės rajone rodiklis padidėjo 54 proc., o Lietuvoje – 80 proc. Nepaisant mažesnio pokyčio, Kelmės rajonas stipriai išsiskiria neigiamu natūraliu gyventojų kaitos dydžiu, kuris 2022 m. siekė -16,2 ir daugiau nei dvigubai viršijo visos Lietuvos vidurkį (-7,4) (žr. 3 pav.).

3 pav. Bendrasis natūralios gyventojų kaitos rodiklis, tenkantis 1000 gyventojų. Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra.

Žvelgiant į migracijos rodiklius analizuojami Kelmės rajono duomenys, todėl tikslaus Kelmės miesto skaičiaus neparodo, tačiau daroma prielaida, jog viso rajono duomenys atspindi ir nurodo bendras Kelmės miesto tendencijas. Analizuojant 2018–2022 m. periodo neto migracijos rodiklį pastebima, jog neigiama migracija mažėja, ypatingai intensyviausiais COVID–19 pandemijos metais (2020 m. ir 2021 m.), tačiau vis tiek išlieka neigiama ir 2022 m. vėl pradeda didėti.

	2018	2019	2020	2021	2022
Lietuvos Respublika	-3292	10794	19993	19653	72097
Kelmės r. sav.	-482	-388	-202	-147	-171

1 lentelė. Neto migracija. Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra.

Tikslinės grupės

- Neįgalūs asmenys.** Remiantis LR socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenimis, 2022 m. Kelmės rajone buvo 2948 neįgalūs asmenys, iš jų: 115 vaikų, 1806 darbingo amžiaus bei 987 pensinio amžiaus. Neįgalieji Kelmės rajone sudaro 11,85 proc. visų rajono gyventojų, tai yra ganėtinai didelė gyventojų grupė (šis skaičius ganėtinai ženkliai viršija visų Lietuvos savivaldybių vidurkį, kuris siekia 9,20 proc.). Šie asmenys dažnai patiria socialinę atskirtį dėl marginalizacijos bei trūkstamų socialinių paslaugų. Atskirai Kelmės miesto duomenys nėra renkami, tačiau atsižvelgiant į tai, kad Kelmės mieste gyvena apie 30 proc. visų rajono gyventojų, daroma prielaida, kad neįgaliųjų skaičius (suaugusiųjų ir vaikų) mieste gali būti apie 884 (30 proc. nuo bendro neįgaliųjų skaičiaus).
- Socialiai pažeidžiami, socialinę riziką (atskirtį) patiriantys asmenys:** asmenys (šeimos), veikiami veiksnių ir aplinkybių, dėl kurių šie asmenys (šeimos) patiria socialinę atskirtį ar yra pavojus ją patirti: suaugusių šeimos narių socialinių įgūdžių tinkamai prižiūrėti ir ugdyti nepilnamečius vaikus (įvaikius) stoka ar nebuvimas; nepilnamečių vaikų (įvaikių) visapusio fizinio, protinio, dvasinio, dorovinio vystymosi ir saugumo sąlygų šeimoje neužtikrinimas; psichologinė, fizinė ar seksualinė prievarta; smurtas; išnaudojimas prekybai žmonėmis; įsitraukimas ar polinkis įsitraukti į nusikalstamą veiklą; piktnaudžiavimas alkoholiu, narkotinėmis ar psichotropinėmis medžiagomis; priklausomybė nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių medžiagų, azartinių lošimų; elgetavimas, valkatavimas ar benamystė; motyvacijos dalyvauti darbo rinkoje stoka ar nebuvimas. 2022 m. duomenimis, Kelmės mieste socialinę riziką patiriančių šeimų skaičius – 38 (2018 m. – 29; pokytis +30 proc.); socialinę riziką patiriančiose šeimose gyvenančių vaikų skaičius – 63 (2018 m. – 44; pokytis +43 proc.)
- Nepalankias sąlygas turintys vaikai, mokiniai, ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikai.** Pagal Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymą vaikas – žmogus iki 18 metų, išskyrus atvejus, kai Lietuvos Respublikos įstatymuose nustatyta kitaip. Jeigu asmens amžius yra nežinomas ir yra priežasčių manyti, kad jis yra nepilnametis, toks asmuo laikomas vaiku, iki bus nustatyta priešingai. Šioje strategijoje nepalankios sąlygos laikomos tos, kurios neleidžia asmeniui plėtoti veiklų ir kompetencijų, nes gyvena nepalankiomis sąlygomis ar patiria socialinių, ekonominių, išsilavinimo, kultūrinių, geografinių sunkumų, turi negalią ir (ar) sveikatos problemų. 2022 m. Kelmėje buvo 1124 vaikai, tai sudarė apie 15 proc. visų Kelmės miesto gyventojų. Vaikų su specialiaisiais poreikiais skaičius – 182 (2018 m. – 163; pokytis +12 proc.)
- Mažiau galimybių turintis jaunimas.** Jaunimo politikos pagrindų įstatyme apibrėžta mažiau galimybes turinčio jaunimo sąvoka – tai jaunimas, neturintis tokių pat sąlygų kaip bendraamžiai savo kompetencijoms ir veikloms plėtoti, nes gyvena nepalankiomis sąlygomis ar patiria socialinių, ekonominių, išsilavinimo, kultūrinių, geografinių sunkumų, turi negalią ir (ar) sveikatos problemų². Remiantis šiuo apibrėžimu, prie mažiau galimybių turinčio jaunimo galima priskirti nemažą dalį

² <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.223790/asr>

Kelmės mieste gyvenančių jaunų žmonių. Didžiausi Lietuvos ekonominiai bei švietimo centrai Vilnius ir Kaunas yra toli, o artimiausias didmiestis Šiauliai yra už 45 km. Valstybės duomenų agentūros duomenimis, 2022 m. Kelmėje gyveno 1105 jauni asmenys (14–29 m.), tai sudaro apie 15 proc. visų Kelmės miesto gyventojų.

- 5. Bedarbiai.** 2022 m. pabaigoje Kelmės mieste buvo įregistruoti 476 bedarbiai (240 vyrų ir 236 moterų): 48 proc. iš jų sudarė vyresni nei 50 m. bedarbiai (124 vyrai ir 106 moterys), 15 proc. sudarė jauni (16–29 m.) bedarbiai (33 vyrai ir 40 moterų), 12 proc. sudarė ilgalaikiai bedarbiai (19 vyrų ir 39 moterys).

Migrantai taip pat galės dalyvauti visų strategijos veiksnių įgyvendinime lygiateisiškai su vietos gyventojais (pvz., karo pabėgėliai iš Ukrainos ir kt.).

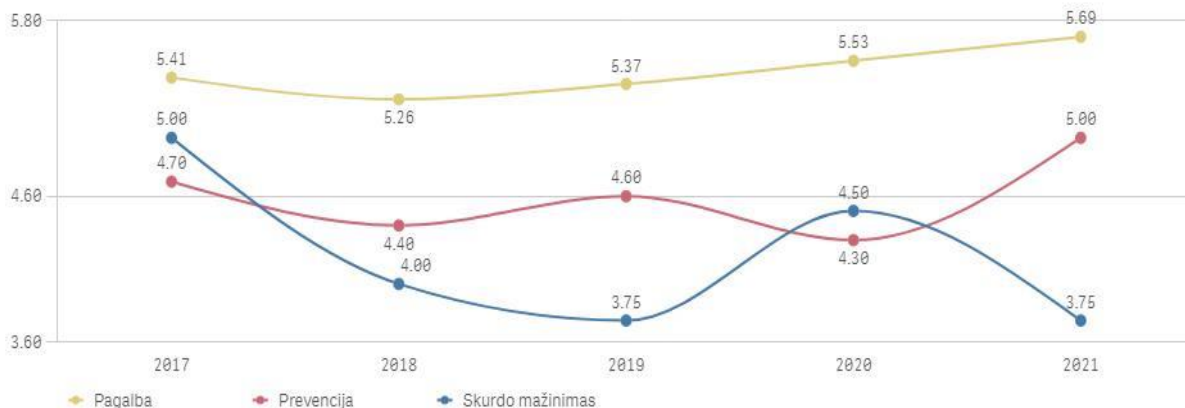
POREIKIŲ IR GALIMYBIŲ ANALIZĖ

Kelmės miesto poreikių ir galimybių analizė parengta analizuojant aktualiausius, bet ne senesnius nei 2 metų ir ne trumpesnius nei 5 metų laikotarpio, nebent tokių duomenų nėra. Siekta, jog visi duomenys būtų pateikti Kelmės miesto lygmeniu, tačiau atsižvelgiant į tai, jog Valstybės duomenų agentūra bei kiti oficialūs šaltiniai daugumą duomenų pateikia viso Kelmės rajono lygmeniu, daroma prielaida, kad Kelmės mieste, kuriame gyvena beveik 30 proc. rajono gyventojų, vyraujanti situacija atspindi rajone vyraujančias tendencijas. Atliekant poreikių ir galimybių analizę buvo atsižvelgta į bendruomenės pastebėjimus bei Kelmės miesto gyventojų poreikių apklausą.

Socialinė apžvalga. Didžioji dalis Kelmės rajono savivaldybės socialinės paskirties įstaigų ir visuomenės organizacijų yra įsikūrusios Kelmėje, todėl miesto gyventojai turi geresnę priėjimą prie socialinių paslaugų lyginant su rajono gyventojais. Analizuojant Kelmės rajono savivaldybės socialinių paslaugų planą, matoma, jog Kelmėje iš viso veikia 14 įstaigų ir organizacijų (iš 24, veikiančių visame rajone), teikiančių įvairias socialines paslaugas. Atsižvelgiant į faktą, jog didžioji dalis Kelmės rajone teikiamų socialinių paslaugų yra koncentruotos Kelmės mieste, bendroms tendencijoms nustatyti pasirinkta pasiremti ne tik Kelmės miesto, bet ir viso Kelmės rajono duomenimis. Bendrą Kelmės rajono socialinių paslaugų situaciją apibūdina LR socialinės apsaugos ir darbo ministerijos socialinės paramos veiksmingumo indeksas, pateikiamas dešimtbalėje rangų sistemoje, kur 1 reiškia blogiausią rezultatą, o 10 – geriausią. 2021 m. (2022 m. duomenų nėra) Kelmės rajono indeksas siekė 5.27, kas reiškia, jog savivaldybei sekėsi vidutiniškai. Valstybės vidurkis tais pačiais metais siekė 5.24. Žvelgiant į penkių metų pokytį (2017–2021 m.) matomi nežymūs pagerėjimai (nuo 5.14 iki 5.27) (žr. 4 pav.). Indeksas padalintas į tris vienodą svorį turinčias dimensijas: pagalbą, prevenciją ir skurdo mažinimą. 2021 m. Kelmės rajone pagalba užėmė aukščiausią rangą – 5.69, nežymiai ir atsiliko prevencija – 5, tačiau ženkliai prasčiau vertinamas skurdo mažinimas – 3.75 [R2] (žr. 5 pav.).

4 pav. Lietuvos Respublikos ir Kelmės rajono socialinės paramos veiksmingumo indekso pokytis. Šaltinis: LR socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

5 pav. Kelmės miesto socialinės paramos indekso dimensijų pokytis. Šaltinis: LR socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Detaliau analizuojant Valstybės duomenų agentūros pateikiamą skurdo rizikos lygio statistiką matoma, jog **2022 m. 31 proc. Kelmės rajono gyventojų gauna pajamas, nesiekiančias skurdo rizikos ribos. Šis rodiklis ženkliai didesnis nei Lietuvos (21 proc.) ir Šiaulių apskrities (24 proc.)** [R3] (žr. 2 lentelę).

	2018	2019	2020	2021	2022	Pokytis, proc.
Kelmės r. sav.	31,1	47,5	26,5	27,8	31,1	0
Šiaulių aps.	27,2	26,2	23,9	22,2	23,7	-13
Lietuvos Respublika	22,9	20,6	20,9	20	20,9	-9

2 lentelė. Skurdo rizikos lygis. Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra.

2019 m. fiksuojamas didelis skurdo rizikos lygio šuolis, kuris mažėjo 2020 ir 2021 m., tačiau vėl padidėjo 2022 m. Daroma prielaida, jog Kelmės mieste vyraujanti situacija atspindi rajono situaciją atsižvelgiant į visos Lietuvos tendencijas: 2018–2022 m. laikotarpiu atskirtis tarp kaimo ir kitų miestų (ne didmiesčių) nebuvo labai didelė (išskyrus 2019 m.), o 2022 m. matoma, jog kaimuose skurdo rizikos lygis yra mažesnis, nei miestuose (žr. 3 lentelę).

	2018	2019	2020	2021	2022	Pokytis, proc.
Kiti miestai	27	22,1	24,1	21,8	26,1	-3
Kaimas	31,3	27,9	26,3	25,4	23,3	-25

3 lentelė. Skurdo rizikos lygis pagal gyvenamą vietą. Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra.

Dar vienas gyventojų ekonominę situaciją nusakantis rodiklis yra socialinės pašalpos gavėjų skaičius, nes socialinės pašalpos mokamos tik labai mažas pajamas gaunantiems asmenims. Socialinės pašalpos gavėjų skaičius, tenkantis 1 tūkst. gyventojų, 2018–2022 m. periodu Kelmės rajone sumažėjo 6 proc., tačiau nuo 2020 m. pastebimas skaičiaus didėjimas. **2022 m. socialinių pašalpų gavėjų skaičius, tenkantis 1 tūkst. gyventojų, Kelmės rajone siekė 48 ir daugiau nei dvigubai viršijo šalies vidurkį (23) bei 50 proc. viršijo Šiaulių apskrities vidurkį (32)** [R4] (žr. 4 lentelę). Kelmės mieste socialinių pašalpų gavėjų skaičius neženkliai sumažėjo (2 proc.): 2018 m. – 472, 2019 m. – 442, 2020 m. – 380, 2021 m. – 431, 2022 m. – 461 asm.

	2018	2019	2020	2021	2022	Pokytis, proc.
Kelmės r. sav.	51	57	41	43	48	-6
Šiaulių aps.	37	33	28	33	32	-14

Lietuvos Respublika	23	23	20	24	23	0

4 lentelė. Socialinės pašalpos gavėjų skaičius, tenkantis 1000 gyventojų. Šaltinis: valstybės duomenų agentūra.

Pastebima, jog neretai vieniši tėvai atsiduria ekonomiškai sudėtingoje padėtyje. Analizuojant socialinę pašalpą gaunančių šeimų, kurias sudaro tik vienas iš tėvų ir vaikai (dalis, palyginti su visomis socialinę pašalpą gaunančiomis šeimomis) statistiką, matome, kad 2018-2021 m. periodu 26,7 proc. socialinę pašalpą gaunančių šeimų turi tik vieną iš tėvų. Šis skaičius per keturis metus padidėjo per 10,2 proc. punktus (nuo 16,5 proc. iki 26,7 proc.) [R5]. 2021 m. šis rodiklis 1,7 proc. punktais didesnis už šalies vidurkį (26,7) ir yra 1,2 proc. punktais mažesnis, negu Šiaulių apskrities vidurkis (27,9) (žr. 5 lentelę).

	2018	2019	2020	2021	2022	Pokytis, proc.
Kelmės r. sav.	16,5	15,8	14,1	26,7	-	62
Šiaulių aps.	16	15,2	15,2	27,9	-	74
Lietuvos Respublika	14,9	14,5	15,1	25	-	68

5 lentelė. Socialinę pašalpą gaunančių šeimų, kurias sudaro tik vienas iš tėvų ir vaikai, dalis, palyginti su visomis socialinę pašalpą gaunančiomis šeimomis. Šaltinis: valstybės duomenų agentūra.

Lyginant 2018–2022 m. Kelmės mieste socialinę riziką patiriančių šeimų skaičius padidėjo 31 proc. (2018 m. – 29, 2019 m. – 32, 2020 m. – 29, 2021 m. – 38, 2022 m. 38). Analizuojamu laikotarpiu socialinę riziką patiriančiose šeimose gyvenančių vaikų skaičius Kelmės mieste išaugo net 43 proc. (2018 m. – 44, 2019 m. – 53, 2020 m. 52, 2021 m. – 66, 2022 m. – 63).

Apibendrinant galima teigti, jog Kelmės mieste ženkliai išaugo tiek socialinę riziką patiriančių šeimų, tiek jose augančių vaikų skaičius. Kelmėje vyrauja aukštas skurdo rizikos lygis bei didelis skaičius asmenų, gaunančių socialinę pašalpą. Žemų pajamų problema yra kompleksinė, reikalaujanti ne tik gyventojų ekonominių galimybių didinimo, bet ir skurdo sukeliama padarinių mažinimo. [Silpnybė 1].

Kelmės rajone ir mieste vyrauja visuomenės senėjimo tendencija, kuri ateityje įgis vis didesnę pagreitį dėl išskirtinai mažo Kelmės rajono gimstamumo bei jaunų žmonių išvykimo. 2018–2022 m. periodu 17 proc. padidėjo 65 m. ir vyresnių gyventojų amžiaus grupė. Ši visuomenės dalis neretai patiria socialinę riziką dėl įvairių priežasčių, tokių kaip mobilumo ar kitų sveikatos sutrikimų, patiriamos vienatvės, technologinių įgūdžių neturėjimo ir kt. Taip pat pensinio amžiaus gyventojai neretai susiduria su pajamų trūkumais. Remiantis Valstybės duomenų agentūros informacija, 65 metų ir vyresnių socialinės pašalpos gavėjų skaičius, tenkantis 10 tūkst. 65 metų ir vyresnių gyventojų, Kelmės rajone 2018–2021 m. reikšmingai sumažėjo (nuo 9 iki 2) ir 2021 m. sutampa su Lietuvos vidurkiu. Tai rodo gerėjančią senyvo amžiaus gyventojų ekonominę situaciją, tačiau dalis senyvo amžiaus asmenų vis dar negauna pakankamų pajamų [R6] (žr. 14 lentelę).

	2018	2019	2020	2021	Pokytis, proc.
Kelmės r. sav.	9	13	6	2	-78
Šiaulių aps.	31	20	10	3	-90
Lietuvos Respublika	16	12	6	2	-88

6 lentelė. 65 metų ir vyresnių socialinės pašalpos gavėjų skaičius, tenkantis 10 tūkst. 65 metų ir vyresnių šalies gyventojų. Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra.

Lyginant 2018–2022 m. Kelmės mieste pagalbos į namus socialinių paslaugų gavėjų sumažėjo nuo 88 iki 79 asm. (10,23 proc.). Dauguma paslaugų į namus gavėjų yra pensinio amžiaus negalia turintys ir vieniši pensinio amžiaus miesto gyventojai.

2018–2022 m. stebimas ženklus Kelmės rajono socialinių paslaugų centro Kelmės miesto socialinę riziką patiriančių šeimų, kurioms teiktos socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo socialinės paslaugos skaičiaus augimas (39 proc.): 2018 m. – 82, 2019 m. – 94, 2020 m. – 90, 2021 m. – 115, 2022 m. – 114.

Jaunimo situacija. Kelmės rajono savivaldybė, vykdydama jaunimo politiką, į problemų sprendimą siekia įtraukti jaunimui aktualias organizacijas. Šiuo metu Kelmės rajone veikia 11 jaunimo organizacijų³. Iš jų Kelmės mieste 3: Kelmės atviras jaunimo centras, vykdytys atvirą darbą su jaunimu, teikiantis socialines, pedagogines ir kitas paslaugas; Maltos Ordino Pagalbos Tarnyba Kelmės Jaunųjų maltiečių grupė, ugdanti socialinę riziką patiriančių ir turinčių elgesio sunkumų vaikų socialinius, higienos ir kitus įgūdžius; Lietuvos samariečių bendrijos Kelmės skyrius, suteikiantis vaikams erdvę, kurioje jie gali žaisti, daryti pamokas ir užsiimti kita laisvalaikio veikla. Jaunimo politikos įgyvendinimo kokybę išsamiai apibūdina jaunimo reikalų agentūros (toliau – JRA) jaunimo politikos įgyvendinimo apžvalga. Derinant su kiekvienos savivaldybės jaunimo reikalų koordinatoriumi JRA suformuotos rekomenduojamos jaunimo politikos įgyvendinimo savivaldybėje prioritinės ir kitos veiklos sritys, užduotys ir rezultatų vertinimo kriterijai. 2022 m. Kelmės rajono savivaldybė iš viso įgyvendino 67,9 proc. rekomenduojamų užduočių. Procentas reikšmingai atsilieka nuo šalies vidurkio – 76,2 proc. Darbo su jaunimu srityje Kelmės rajono savivaldybė užėmė 30 vietą ir įgyvendino 66,7 proc. užduočių. Ši sritis vertinama pagal du kriterijus: atvirą darbą su jaunimu ir mobilų, darbą su jaunimu gatvėje, pabrėžtina, jog pastarasis gavo 0 balų⁴. Jaunimo dalyvavimo, įgalinimo ir atstovavimo srityje Kelmės rajonas užėmė 54 vietą ir įgyvendino 70,6 proc. rekomenduojamų užduočių [R7]. Jaunimo savanoriškos veiklos įgyvendinimo srityje Kelmės rajonas užėmė 46 vietą ir įvykdė 75 proc. rekomenduojamų užduočių. Kelmės rajonas jaunimo politikos veiklos sričių administravimo srityje taip pat neužima aukštos vietos (dalinasi 37–41 vietomis su kitomis savivaldybėmis). Matoma, jog Kelmės rajonas kiekvienoje jaunimo politikos srityje užima ganėtinai žemą vietą [R8].

Apibendrinant galima teigti, jog Kelmės mieste didėja įvairių grupių asmenų, kuriems reikalingos socialinės paslaugos. Senyvo amžiaus asmenys dažnai susiduria su socialine atskirtimi dėl vienišumo, mobilumo ir kitų problemų. Šių asmenų skaičius nuolat ir vis greičiau didėja. Kelmės mieste teikiamos paslaugos jaunimui neatitinka gyventojų poreikio: trūksta socialinių paslaugų, orientuotų į darbą su jaunimu gatvėje bei turiningo laisvalaikio organizavimo. Šių paslaugų trūkumą įvardijo didelė dalis Kelmės miesto situacijos ir gyventojų poreikių apklausos respondentų. Siekiant jaunimo, ypatingai mažiau galimybių turinčio, integracijos į bendruomenę būtina įgyvendinti iniciatyvas, kurios ugdo šių asmenų socialinius įgūdžius. [Silpnybė 2].

Kelmės mieste 2022 m. socialines paslaugas neįgaliams teikė 5 nevyriausybinės organizacijos. Šis skaičius mažai pasikeitė nuo 2018 m., kuomet tokias paslaugas teikė 4 NVO [R9]. Neįgaliųjų NVO socialinėms paslaugoms organizuoti 2018 m. skirta savivaldybės biudžeto – 5 800 Eur, 2019 m. – 5 999 Eur, 2020 m. – 5 720 Eur, 2021 m. – 7 520 Eur, 2022 metais – 6 401 Eur. 2018–2022 m. Kelmėje veikė 2 vaikų dienos centrai, kuriems savivaldybė 2021 m. skyrė 13 200 Eur, o 2022 m. – 14 400 Eur. Lietuvos samariečių bendrijos Kelmės skyrius teikia maitinimo paslaugas socialinę riziką patiriantiems asmenims. Šiai veiklai finansuoti Kelmės rajono savivaldybė 2018 m. skyrė 10 000 Eur, 2019 m. – 11 872 Eur, o 2020 m., 2021 m., 2022 m. kasmet po 12 000 Eur.

Remiantis LR socialinės apsaugos ir darbo ministerijos teikiamais duomenimis, bendra savivaldybės išlaidų NVO teikiamoms socialinėms paslaugoms finansuoti, palyginti su savivaldybės

³ <https://www.kelme.lt/administracija/veiklos-sritys/jaunimas/>

⁴ <https://jra.lt/uploads/jaunimo-politikos-igyvendinimo-apzvalga-2022.pdf?fbclid=IwAR3S-GI9qD5jNSDtdr6Dx5JWj0t2AismrdJE4lm3StNc-QZXOjht5xGB3oY> p.11

išlaidomis socialinėms paslaugoms, dalis 2018–2022 m. (naujesni duomenys nepateikti) svyravo apie 1 procentą, išskyrus 2021 m., kuriais padidėjo iki 7,11 proc., ir siekė 89 810 Eur [R10] (žr. 7 lentelę). Šis skaičius nėra didelis (LR socialinės apsaugos ir darbo ministerijos vertinamas 2 iš 10) ir nepakankamai skatina NVO veiklą ir plėtrą.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Pokytis, proc.
Finansavimo suma, Eur.	17000	8300	28300	18620	89810	36600	115
Dalis nuo visų soc. paslaugų finansavimo (proc.)	0,97	0,46	1,57	0,83	7,11	1,13	16

7 lentelė. Savivaldybės išlaidų NVO teikiamoms socialinėms paslaugoms finansuoti, palyginti su savivaldybės išlaidomis socialinėms paslaugoms. Šaltinis: LR socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Matoma, jog Kelmėje veikiančios ir socialines paslaugas teikiančios NVO nesusilaukia didelės paramos. Taip pat yra socialinių paslaugų, kurias galėtų teikti NVO, trūkumas. KM VPS įgyvendinimas ženkliai prisidėtų prie šios problemos sprendimo tiesiogiai suteikiant NVO finansavimą įgyvendinti įvairias gyventojų socialinę atskirtį mažinančias veiklas bei galimai paskatintų NVO sektoriaus plėtrą.

Apibendrinant didelė dalis gyventojų gauna labai žemas pajamas (socialinės pašalpos gavėjai bei asmenys, kurių pajamos žemesnės nei skurdo rizikos riba) ir yra socialiai pažeidžiami. Trūksta socialinių ir sociokultūrinių paslaugų mažiau galimybių turintiems vaikams ir jaunimui. Nuolat didėja 65 m. ir vyresnių asmenų amžiaus grupė, kuriai trūksta įvairių socialinių paslaugų. Siekiant pagerinti Kelmės miesto socialinę situaciją, būtina mažinti aukštą Kelmės rajono skurdo rizikos lygį bei teikti paslaugas, palengvinančias skurdo sukeltas pasekmes.

Ekonomikos ir darbo rinkos apžvalga

Valstybės duomenų agentūra pateikia platų asortimentą naudingų ekonominę situaciją nusakančių rodiklių. Kadangi duomenys yra pateikiami administracinių teritorijų, o ne miesto lygmeniu, daroma prielaida, jog Kelmės rajonas atspindi ir Kelmės miesto situaciją. Ekonominę situaciją apibūdinančių rodiklių visuma rodo, kad Kelmės rajone situacija gerėja. Tačiau, lyginant su šalies bei Šiaulių apskrities rodikliais, matomas ženklus kai kurių rodiklių atotrūkis. Tiesioginių užsienio investicijų, tenkančių vienam gyventojui skaičius 2018–2022 m. laikotarpiu paaugo reikšmingai (nuo 12 iki 276 Eur, arba 2 200 proc.), tačiau labai ženkliai atsilieka tiek nuo Šiaulių apskrities (2022 m. – 1 962 Eur) tiek nuo Lietuvos vidurkių (2022 m. 9 661 Eur) [R11] (žr. 8 lentelę).

	2018	2019	2020	2021	2022	Pokytis, proc.
Kelmės r. sav.	12	18	109	119	276	2200
Šiaulių aps.	1298	1251	1794	1723	1962	51
Lietuvos Respublika	5825	6070	7405	8563	9661	66

8 lentelė. Tiesioginės užsienio investicijos, tenkančios vienam gyventojui. Šaltinis: valstybės duomenų agentūra.

Kiek geresnė materialinių investicijų, tenkančių vienam gyventojui, rodiklio situacija. Rodiklis 2017–2021 m. periodu padidėjo 39 proc. (nuo 749 iki 1 041 Eur), tačiau 2021 m. daugiau nei dvigubai atsilieka nuo Šiaulių apskrities vidurkio (2 359 Eur) ir daugiau nei trigubai nuo Lietuvos vidurkio (3847 Eur) [R 12] (žr. 9 lentelę).

	2017	2018	2019	2020	2021	Pokytis, proc.
Kelmės r. sav.	749	768	774	960	1041	39
Šiaulių aps.	1680	1887	2144	2363	2359	40
Lietuvos Respublika	2587	2883	3414	3239	3847	49

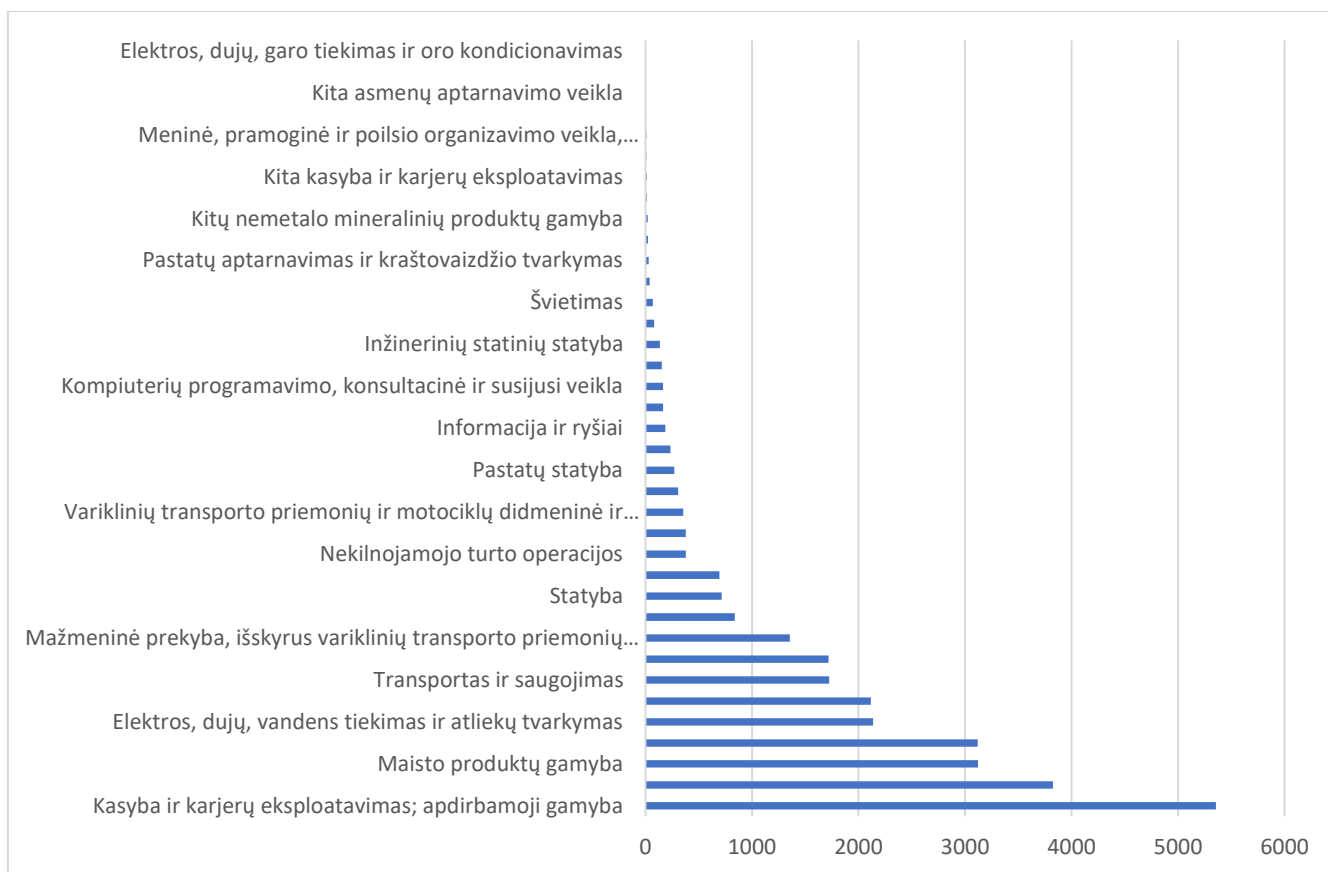
9 lentelė. Materialinės investicijos, tenkančios vienam gyventojui. Šaltinis: valstybės duomenų agentūra.

Verta pabrėžti, jog 2018–2022 m. periodu daugiausiai padidėjo investicijos šiose srityse: žmonių sveikatos priežiūros veikla (5433 proc.), architektūros ir inžinerijos veikla; techninis tikrinimas ir analizė (4238 proc.); nekilnojamojo turto operacijos (2275 proc.) (žr. 10 lentelę.) [R13].

	2017	2018	2019	2020	2021	Pokytis. Proc.
Žmonių sveikatos priežiūros veikla	3	15	57	218	166	5433
Architektūros ir inžinerijos veikla; techninis tikrinimas ir analizė	16	9	53	7	694	4238
Nekilnojamojo turto operacijos	16	255	521	1	380	2275

10 lentelė. Labiausiai padidėjusios bendrosios investicijos į ilgalaikį materialųjį turtą pagal veiklos vykdymo vietą (nefinansų įmonių) tūkst. Eur. Šaltinis: valstybės duomenų agentūra.

Tačiau, žvelgiant į 3 sektorius, kuriems skiriama daugiausia investicijų pastebima, jog 2021 m. dominuoja žemą pridėtinę vertę generuojantys sektoriai: 1) kasyba ir karjerų eksploatavimas; apdirbamoji gamyba, 2) žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė 3) didmeninė ir mažmeninė prekyba; variklinių transporto priemonių ir motociklų remontas ir kt. [R14] (žr. 4 pav.). Pridėtinė vertė gamybos sąnaudomis, tenkanti vienam darbuotojui, analizuojamu laikotarpiu didėjo visoje šalyje. Pastebimi nedideli skirtumai tarp Kelmės rajono ir Šiaulių apskrities vidurkio, tačiau vyrauja didesnis pokyčio atsilikimas nuo Lietuvos. (Kelmės rajone 2017–2021 m. padidėjo 30 proc., tuo tarpu Lietuvoje padidėjo 42 proc., o Šiaulių apskrityje 32 proc.). Tačiau, nepaisant panašių pokyčio tendencijų, 2021 m. pridėtinė vertė gamybos sąnaudomis, tenkanti vienam darbuotojui Kelmės rajone išlieka žymiai atsiliekanti (2021 m. Lietuvoje – 26 tūkst. Eur, Šiaulių apskrityje – 19,8 tūkst. EUR, Kelmės rajone – 14,7 tūkst. Eur) [R15] (žr. 11 lentelę).

6 pav. Bendrosios investicijos į ilgalaikį materialųjį turtą (nefinansų įmonių) tūkst. Eur. Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra

	2017	2018	2019	2020	2021	Pokytis, proc.
Kelmės r. sav.	11,37	12,43	13,57	16,09	14,78	30
Šiaulių aps.	15,05	16,25	16,79	18,46	19,83	32
Lietuvos Respublika	18,40	20,10	21,61	22,83	26,09	42

11 lentelė. Pridėtinė vertė gamybos sąnaudomis, tenkančiomis vienam darbuotojui (ne finansų įmonių) tūkst. Eur. Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra.

Kelmės rajone veikiančių ūkio subjektų skaičius 2018–2022 m. periodu išaugo daugiau, negu Lietuvoje ir Šiaulių apskrityje [R16] (žr. 12 lentelę). Smulkaus ir vidutinio verslo (toliau – SVV) subjektų skaičius Kelmės rajone padidėjo 16 proc. (nuo 387 iki 449) [R 17]. Kelmės r. pasižymi dideliu SVV skaičiumi, tenkančiu 1000 gyventojų: 2022 m. jis siekė 56, tuo tarpu Šiaulių apskrityje – 44, o Lietuvoje – 30 [R 18] (žr. pav. 5).

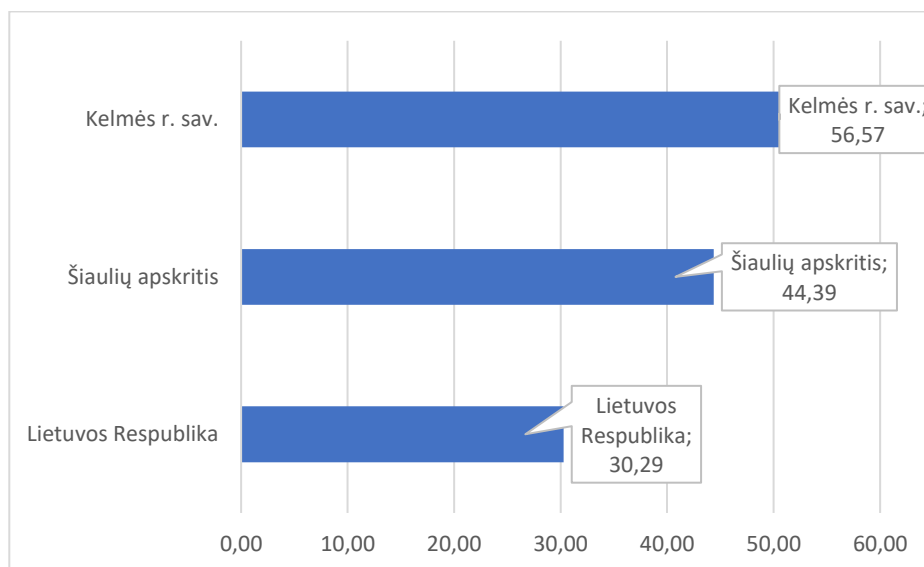
	2018	2019	2020	2021	2022	Pokytis, proc.
Kelmės r. sav.	521	538	560	549	572	10
Šiaulių aps.	7493	7571	7636	7564	7818	4
Lietuvos Respublika	104117	105093	107444	108258	113516	9

12 lentelė. Veikiančių ūkio subjektų skaičiaus metų pradžioje pokytis. Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra.

Šiaulių apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos duomenimis, Kelmės mieste ženkliai išaugo (70 proc.) fizinių asmenų, veikiančių pagal individualios veiklos pažymą skaičius: 2018 m. – 240, 2019 m. – 279, 2020 m. – 328, 2021 m. – 379, 2022 m. – 410.

Didelis SVV skaičius, tenkantis 1000 gyventojų bei fizinių asmenų, veikiančių pagal individualios veiklos pažymą skaičiaus nuoseklus didėjimas, **rodo gana aukštą Kelmės gyventojų verslumą.** [stiprybė]

5 pav. 2022 m. Veikiančių SVV įmonių skaičius, tenkantis 1000 gyventojų. Šaltinis: valstybės duomenų agentūra.

Nedidelės įmonių investicijos į plėtrą, vyraujantys žemos pridėtinės vertės verslai lemia, kad vidutinis mėnesinis darbo užmokestis 2022 m. (bruto) Kelmės rajone yra beveik 30 proc. žemesnis už Lietuvos vidurkį. Pagal Valstybės duomenų agentūros teikiamą informaciją, 2022 m. vidutinis mėnesinis darbo užmokestis Kelmės rajone siekė 1330,6 Eur, Lietuvoje – 1789 Eur, o Šiaulių apskrityje – 1485,9 Eur. [R 19] (žr. 13 lentelę).

	2018	2019	2020	2021	2022	Pokytis, proc.
Kelmės r. sav.	700,8	996,9	1146,1	1193	1330,6	90
Šiaulių aps.	772,8	1069,7	1210,5	1317,6	1485,9	92
Lietuvos Respublika	924,1	1296,4	1428,6	1579,4	1789	94

13 lentelė. Vidutinis mėnesinis darbo užmokestis (bruto). Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra.

Užimtumo tarnybos Kelmės skyriaus pateiktas duomenimis 2022 m. pabaigoje Kelmės mieste buvo įregistruoti 476 bedarbiai: iš jų 71 jauni (iki 29 m.), 228 priešpensinio amžiaus (virš 55) bei 58 ilgalaikiai bedarbiai. Analizuojamu 2018–2022 m. laikotarpiu bedarbių skaičius mažėjo, išskyrus 2020 m. (žr. 14 lentelę).

	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.	Pokytis, proc.
Bedarbių skaičius	684	477	901	505	477	-30

14 lentelė. Bedarbių skaičius Kelmės mieste. Šaltinis: Užimtumo tarnybos Kelmės skyrius.

Užimtumo tarnybos Kelmės skyriaus duomenimis, 2022 m. Kelmėje labiausiai trūksta šių sričių darbuotojų: pardavėjų, pieno produktų gamintojų, psichologų, socialinio darbuotojo padėjėjų. Palyginimui, 2018 m. labiausiai trūko: apdailininkų, traktorininkų, tarptautinio krovinių vežimo transporto priemonės vairuotojų, pardavėjų.

Pastarojo penkmečio registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus žmonių santykio (proc.) rodiklis rodo, kad tiek Šalyje (nuo 8,5 iki 12,6 ir 13 proc.), tiek Kelmėje (nuo 13,8 iki 16,4 ir 14,7 proc.), tiek Šiaulių apskrityje (nuo 8,9 iki 12,5 ir 12,7 proc.) nedarbo lygis buvo šoktelėjęs 2020 ir 2021 m lyginant su 2018 m. Didžiąją dalimi ši staigų pokytį galima priskirti COVID–19 pandemijai. Žvelgiant į 2022 m. duomenis, matoma, jog rodiklio reikšmė iš esmės sugrįžo į prieš pandemijos fiksuojamą lygį Lietuvoje ir Šiaulių apskrityje, tačiau Kelmė pasižymi didesniu bedarbių sumažėjimu: 2022 m. fiksuojamas 3,5 proc. punktų žemesnis bedarbių lygis, nei prieš pandemiją (nuo 13,8 proc. iki 10,3 proc.), Šiaulių apskrityje – 0,1 proc. punkto (nuo 8,9 proc. iki 8,8 proc.), o Lietuvoje – 0,5 proc. punkto padidėjimas (nuo 8,5 proc. iki 9 proc.). **Tačiau, Kelmė vis dar išsiskiria didesniu nei apskrities ir šalies nedarbu:** lyginant 2022 m. duomenis matoma, jog Kelmėje nedarbas 2 proc. punktais viršija Šiaulių aps. vidurkį ir 1,8 proc. punktais viršija Lietuvos vidurkį [R 20] (žr. 15 lentelę). [silpnybė 3]

	2018	2019	2020	2021	2022	Pokytis, proc.
Lietuva	8,5	8,4	12,6	13	9	6
Šiaulių apskritis	8,9	8,9	12,5	12,7	8,8	-1
Kelmės miestas	13,8	12,7	16,4	14,7	10,3	-24

15 lentelė. Bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų.

Socialinis verslas. Lietuvoje daugėja socialinių verslų ir atsiranda daugiau iniciatyvių bei kūrybingų žmonių, kurie nepalieka socialinių problemų sprendimo tik valstybei. Atkreiptinas dėmesys, jog Kelmės mieste šiuo metu veikia 1 socialinis verslas.

Atlikta ekonominių rodiklių analizė parodė, jog Kelmės rajonas ir miestas daugumoje atveju ekonomiškai atsilieka tiek nuo Šiaulių apskrities, tiek nuo viso Lietuvos vidurkio. Kelmėje sulaukiama gerokai mažiau tiesioginių užsienio ir materialinių investicijų, vidutinis mėnesinis darbo užmokestis yra žemesnis nei vidutiniškai šalyje. Kelmė pasižymi aukštu skaičiumi SVV tenkančių tūkstančiui gyventojų, padidėjusiu fizinių asmenų, veikiančių pagal individualios veiklos pažymą skaičius, rodančiu miesto gyventojų verslumą. Kelmėje veikia vienas socialinis verslas. Aktualia nedarbo problema, bedarbių skaičiaus procentas viršija tiek šalies, tiek Šiaulių apskrities vidurkius.

STIPRYBIŲ, SILPNYBIŲ, GALIMYBIŲ IR GRĖSMIŲ (SSGG) ANALIZĖ

STIPRYBĖS		SILPNYBĖS	
1.	Didelis gyventojų verslumas	1.	Išaugęs socialiai pažeidžiamų asmenų skaičius
2.	Veikia socialinis verslas	2.	Didelis socialinių paslaugų poreikis įvairioms gyventojų grupėms
3.	Daug veikiančių nevyriausybinų organizacijų	3.	Aukštas nedarbo lygis
GALIMYBĖS		GRĖSMĖS	
1.	Galimybė gauti ES lėšas ir jas panaudoti sprendžiant socialines ir ekonomines problemas	1.	Neigiami demografiniai rodikliai (jaunų žmonių emigracija, mažas gimstamumas, visuomenės senėjimas)
2.	Kurti ir plėtoti socialinį verslą ir taip prisidėti prie socialinės problemos sprendimo ir darbo vietų kūrimo	2.	Ekonominė recesija Europoje ir šalyje

VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR JŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS RODIKLIAI, ĮSKAITANT IŠMATUOJAMAS REZULTATO SIEKTINAS REIKŠMES

1. TIKSLAS – Didinti nepalankioje padėtyje esančių Kelmės miesto gyventojų socialinę ir ekonominę įtrauktį

Analizėje nustatyta, kad dalis Kelmės miesto gyventojų yra nepalankioje situacijoje: patiria socialinę atskirtį, negali įgyti reikiamų įgūdžių susirasti darbą, turi mažas pajamas ir kt. Išskirtos pagrindinės, su sunkumais susiduriančios socialinės grupės: socialinę riziką patiriančios šeimos, jose gyvenantys vaikai, mažiau galimybių turintis jaunimas, senyvo amžiaus asmenys, bedarbiai, ekonomiškai neaktyvūs asmenys, mažas pajamas turintys gyventojai, neįgalieji. Užsibrėžtas tikslas pilnai aprėpia analizėje identifiкуotus Kelmės gyventojų poreikius: gyventojų kompetencijų kėlimas siekiant suteikti pagalbą įsidarbinant bei kuriant ir plėtojant verslą (taip pat ir socialinį); įvairių socialinių paslaugų teikimas, ypatingai senyvo amžiaus asmenų, mažiau galimybių turinčiam ir socialinę riziką patiriančiam jaunimui, socialinę riziką patiriantiems asmenims, neįgaliesiems. Siekiant spręsti Kelmės mieste iškilusias socialines problemas bus stiprinamos nevyriausybinės bei bendruomeninės organizacijos ir socialinis verslas, taip siekiant sukurti papildomų darbo vietų bei kompetencijų. Plėtojamas verslas bei naujos sukurtos paslaugos teigiamai įtakos visų miesto gyventojų gyvenimo kokybę bei teigiamai palies viso rajono gyventojus. Tikslas atitinka 2021-2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programos uždavinius: 4.7 uždavinį „Skatinti aktyvią įtrauktį, siekiant propaguoti lygias galimybes, nediskriminavimą ir aktyvų dalyvavimą, ir gerinti įsidarbinamumą, ypač palankių sąlygų neturinčių grupių“ bei 4.9 uždavinį „Skatinti marginalizuotų bendruomenių, mažas pajamas gaunančių namų ūkių ir nepalankioje padėtyje esančių grupių, įskaitant specialiųjų poreikių turinčius asmenis, socialinę ir ekonominę įtrauktį vykdant integruotus veiksmus, be kita ko, teikti aprūpinimą būstu ir socialines paslaugas“.

TIKSLO 1 ALTERNATYVA

1. Tikslo alternatyva. *Didinti nepalankioje padėtyje esančių Kelmės miesto gyventojų socialinę ir ekonominę įtrauktį.* Ši alternatyva **pasirinkta**, nes paliečia visas su socialiniais bei ekonominiais sunkumais susiduriančias tikslines grupes. Aiškiai apibrėžtos ir tarpusavyje sąveikaujančios veiklos kryptis: siekiant didinti socialinę įtrauktį būtina plėsti įvairias socialines paslaugas, o mažinant socialinę atskirtį didės gyventojų galimybės dalyvauti ekonominėje veikloje. Skatinant ekonominę įtrauktį siekiama sudaryti galimybes ne tik įsidarbinti, bet ir kurti darbo vietas - pradėti verslą. Gerėjant gyventojų ekonominei situacijai mažės ir jų socialinė atskirtis bei socialinės pašalpos poreikis.

TIKSLO 2 ALTERNATYVA

2. Tikslo alternatyva. *"Plėtoti Kelmės mieste teikiamas socialines paslaugas ir didinti gyventojų verslumą".* Ši alternatyva **nebuvo pasirinkta**, nes nepakankamai plačiai paliečia teritorijos analizėje išryškintas miesto problemas. Socialinių paslaugų plėtra reikšmingai prisidėtų prie gyventojų socialinės atskirties mažinimo, tačiau tikslas neapibrėžia gyventojų, kuriems bus teikiamos šios paslaugos. Gyventojų verslumo didinimas reikšmingai prisidėtų prie naujų darbo vietų kūrimą ir efektyvesnės verslo plėtros, tačiau nesprendžia gyventojų kompetencijų ir motyvacijos dirbti problemų.

Rezultato rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė	Siekiamą reikšmė
	(2023)	(2029)

1.	Bendruomenės inicijuotos vietos plėtros projektų veiklų dalyvių, kurie po dalyvavimo veiklose toliau dalyvauja socialinei integracijai skirtose veiklose ir (ar) darbo rinkoje, dalis (proc.)	0	40
2.	Pilietinės visuomenės ir privačiojo sektoriaus subjektai, dalyvavę rengiant ir (ar) įgyvendinant bendruomenės inicijuotos vietos plėtros strategijas	0	25

1.1. UŽDAVINYS – Išplėsti Kelmės mieste teikiamų socialinių bei sociokultūrinių paslaugų prieinamumą

Šiuo uždaviniu siekiama sumažinti SSGG analizėje įvardytas 1, 2, silpnybes. Uždavinio tikslinės grupės: neįgalūs asmenys; asmenys, turintys intelekto ir (ar) psichikos negalią, jų šeimos (globėjai, rūpintojai); socialiai pažeidžiami, socialinę riziką (atskirtį) patiriantys asmenys; asmenys, kuriems nustatytas socialinių paslaugų poreikis; nepalankias sąlygas turintys vaikai, mokiniai, ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikai; mažiau galimybių turintis jaunimas. Vykdamas visas šio uždavinio veiklas kaip tikslinė grupė lygiomis teisėmis su kitomis tikslinėmis grupėmis galės dalyvauti ir migrantai (pvz., pabėgėliai iš Ukrainos). Įgyvendinant šį uždavinį tikimasi, jog bus įgyvendinti nemažiau kaip 7 BIVP projektai. Numatomas tikslinių grupių dalyvių skaičius - .

	Rezultato rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Siekiamą reikšmę
1.	Bendruomenės inicijuotos vietos plėtros projektų veiklų dalyvių, kurie po dalyvavimo veiklose toliau dalyvauja socialinei integracijai skirtose veiklose ir (ar) darbo rinkoje, dalis (proc.)	0							40
2.	BIVP projektai, kuriuos įgyvendino NVO ir (arba) kurie įgyvendinti kartu su partneriu	0							9
3.	BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes)	0							133

1.1. UŽDAVINIO 1 ALTERNATYVA

1 Uždavinio alternatyva. "Išplėsti Kelmės mieste teikiamų socialinių bei sociokultūrinių paslaugų prieinamumą". Alternatyva **Pasirinkta**. Ji pasirinkta, nes yra plati ir suteikia galimybę

1.1. UŽDAVINIO 2 ALTERNATYVA

2 uždavinio alternatyva "Plėtoti Kelmės miesto bendruomeninių bei nevyriausybinių organizacijų teikiamas paslaugas Kelmėje". Ši alternatyva labiau skatintų bendruomenės

įgyvendinti įvairius Kelmės gyventojų poreikius atitinkančius projektus. Pabrėžiamos sociokultūrinės paslaugos skatinant plėsti gyventojų socialinius ryšius ir bendruomenės aktyvumą mažinant socialinę gyventojų atskirtį	įsitraukimą į socialinės atskirties problemų sprendimą ir paspartintų nacionalinį planą pasiekti 30 proc. visų teikiamų socialinių paslaugų iš nevyriausybinių organizacijų. Tačiau ši alternatyva nepasirinkta , nes labai apriboja galimus projektų pareiškėjus ir vykdytojus, ypač verslininkus, kurių Kelmės mieste yra daug

1.2. UŽDAVINYS – Paskatinti aktyvų Kelmės gyventojų dalyvavimą darbo rinkoje

Šis uždavinys siekia, sumažinti 1 ir 3 silpnybes. Uždavinio tikslinės grupės: socialiai pažeidžiami, socialinę riziką (atskirtį) patiriantys asmenys, asmenys; kuriems nustatytas socialinių paslaugų poreikis; nepalankias sąlygas turintys vaikai, mokiniai, ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikai; mažiau galimybių turintis jaunimas; bedarbiai. Taip pat tikslinė grupė yra ir migrantai (pvz. karo pabėgėliai iš Ukrainos ir kt.), kurie galės dalyvauti visų strategijos veiksmų įgyvendinime lygiateisiškai su vietos gyventojais. Įgyvendinant šį uždavinį tikimasi, jog bus įgyvendinta nemažiau kaip 12 BIVP projektų, iš kurių 7 - jauno verslo kūrimas. Numatomas tikslinių grupių dalyvių skaičius - 150.

	Rezultato rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Siekiamą reikšmę
1.	Paramą gavusiuose subjektuose sukurtos darbo vietos	0							5
2.	Socialinio verslo subjektai, įgyvendinus bendruomenės inicijuotos vietos plėtos projektus gavę paramą socialinio verslo kūrimui ar plėtrai	0							5
3.	Paramą gavusios įmonės, iš kurių labai mažos, mažos, vidutinės ir didelės įmonės	0							5
5.	BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes).	0							33
6.	BIVP projektai, kuriuos įgyvendino NVO ir (arba) kurie įgyvendinti kartu su partneriu	0							3

1 Alternatyva "*Paskatinti aktyvų Kelmės gyventojų dalyvavimą darbo rinkoje*". Ši alternatyva pasirinkta atsižvelgiant į ganėtinai aukštą Kelmės miesto gyventojų nedarbo lygį siekiant ne tik socialiai pažeidžiamų, bet visų miesto gyventojų aktyvesnio dalyvavimo darbo rinkoje. Pasirinktas uždavinys yra platus siekiant platesnės įgyvendinamų veiklų įvairovės: šiuo uždaviniu siekiama, jog gyventojai dalyvautų darbo rinkoje ne tik kaip darbuotojai, bet ir gautų verslo pradžiai reikalingų priemonių ir taptų darbo vietų kūrėjais.

2 Alternatyva "*Didinti Kelmės gyventojų verslumą ir darbui reikalingus įgūdžius*" ši alternatyva gyventoms suteiktų daugiau verslumo įgūdžių ir žinių, tačiau būtų skiriamas mažesnis dėmesys darbo vietų kūrimui, todėl ši alternatyva **nepasirinkta.**

LR valstybės biudžetas	4149,79	9674,68	5012,53	0,00	0,00	0,00	18837,00
Savivaldybės biudžeto lėšos	4426,44	10319,66	5346,69	0,00	0,00	0,00	20092,80
Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Iš viso veiksmui:	32091,72	74817,55	38763,53	0,00	0,00	0,00	145672,80
1.2 UŽDAVINYS - Paskatinti aktyvų Kelmės gyventojų dalyvavimą darbo rinkoje							
Europos socialinis fondas +	121335,23	15861,55	0,00	94853,22	0,00	0,00	232050,00
Europos regioninės plėtros fondas	49725,00	49725,00	49725,00	49725,00	0,00	0,00	198900,00
LR valstybės biudžetas	30187,10	11574,10	8775,00	25513,80	0,00	0,00	76050,00
Savivaldybės biudžeto lėšos	32199,57	12345,70	9360,00	27214,72	0,00	0,00	81120,00
Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Iš viso uždaviniui:	233446,91	89506,34	67860,00	197306,75	0,00	0,00	588120,00

1.2.1. Veiksmas. Veiklų ir mokymų vykdymas siekiant suteikti gyventojams reikalingus darbo įgūdžius ir verslumo ugdymas

Europos socialinis fondas +	0,00	15861,55	0,00	44471,45	0,00	0,00	60333,00
Europos regioninės plėtros fondas	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
LR valstybės biudžetas	0,00	2799,10	0,00	7847,90	0,00	0,00	10647,00
Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	2985,70	0,00	8371,10	0,00	0,00	11356,80
Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Iš viso veiksmui:	0,00	21646,34	0,00	60690,46	0,00	0,00	82336,80

1.2.2. Veiksmas. Jauno verslo kūrimas ir plėtra

Europos socialinis fondas +	121335,23	0,00	0,00	50381,77	0,00	0,00	171717,00
Europos regioninės plėtros fondas	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
LR valstybės biudžetas	21412,10	0,00	0,00	8890,90	0,00	0,00	30303,00
Savivaldybės biudžeto lėšos	22839,57	0,00	0,00	9483,63	0,00	0,00	32323,20
Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Iš viso veiksmui:	165586,91	0,00	0,00	68756,29	0,00	0,00	234343,20

1.2.3. Veiksmas. Socialinio verslo kūrimas ir plėtra

Europos socialinis fondas +	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Europos regioninės plėtros fondas	49725,00	49725,00	49725,00	49725,00	0,00	0,00	198900,00

LR valstybės biudžetas	8775,00	8775,00	8775,00	8775,00	0,00	0,00	35100,00
Savivaldybės biudžeto lėšos	9360,00	9360,00	9360,00	9360,00	0,00	0,00	37440,00
Privačios lėšos					0,00	0,00	0,00
Iš viso veiksmui:	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	271440,00

Lėšos strategijos įgyvendinimui	iš viso:	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.
Europos socialinis fondas +	464100,00	181327,58	70684,75	96546,26	115541,41	0,00	0,00
Europos regioninės plėtros fondas	198900,00	49725,00	49725,00	49725,00	49725,00	0,00	0,00
LR valstybės biudžetas	117000,00	40773,99	21248,78	25812,58	29164,66	0,00	0,00
Savivaldybės biudžeto lėšos	124800,00	43492,25	22665,36	27533,41	31108,97	0,00	0,00
Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Lėšos strategijos administravimui	iš viso:	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.
Europos socialinis fondas +	92820,00	36265,52	14136,95	19309,25	23108,28	0,00	0,00
Europos regioninės plėtros fondas	39780,00	9945,00	9945,00	9945,00	9945,00	0,00	0,00
LR valstybės biudžetas	23400,00	8154,80	4249,76	5162,52	5832,93	0,00	0,00
Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Iš viso vietos plėtros strategijai:	1060800,00
Europos socialinis fondas +	556920,00
Europos regioninės plėtros fondas	238680,00
LR valstybės biudžetas	140400,00
Savivaldybės biudžeto lėšos	124800,00
Privačios lėšos	0,00

16 lentelė. Finansinis veiksmų planas. Šaltinis: sudaryta autorių.

BENDRUOMENĖS DALYVAVIMAS

KM VPS buvo rengiama atsižvelgiant į Kelmės miesto gyventojų, verslo, valstybinių įstaigų, nevyriausybinių organizacijų atstovų išreikštus poreikius bei pasiūlymus. Rengiant KM VPS buvo:

- Suorganizuoti XXX kontaktiniai ir nuotoliniai susitikimai (2023 m. liepos 20 d. (kontaktinis); 2023 m. rugpjūčio 7 d. (nuotolinis);
- 2023 m. liepos 26 d. – rugpjūčio 9 d. atlikta Kelmės miesto gyventojų internetinė apklausa;
- Gauti projektinių idėjų pasiūlymai iš įvairių sektorių įmonių ir organizacijų.

VIETOS PLĒTROS STRATEGIJOS VALDYMO, STEBĒŠENOS IR VERTINIMO TVARKA

Kelmės miesto vietos veiklos grupės vietos plėtros strategijos 2023–2029 m. įgyvendinimo metu bus vadovaujamasi Vietos plėtros strategijų rengimo ir atrankos taisyklių, patvirtintų 2022 m. spalio 28 d. Vidaus reikalų ministro įsakymu Nr. 1V-672, 4.5 papunktyje nurodytais principais:

1) partnerystės ir atvirumo – įvairioms socialinėms grupėms suteikiamos vienodos galimybės dalyvauti rengiant ir įgyvendinant vietos plėtros strategiją, siekiama į VVG veiklą įtraukti naujų narių;

2) lyčių lygybės – VVG ir (arba) jos kolegialaus valdymo organo nariais yra moterys ir vyrai ir nė vienos iš lyčių atstovų nėra daugiau kaip 60 procentų;

3) nediskriminavimo – VVG kolegialaus valdymo organo sudarymo principai, VVG sprendimų priėmimo tvarka ir kitos VVG įstatų nuostatos užtikrina, kad VVG vykdant savo veiklą bus užkirstas kelias bet kokiai diskriminacijai dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos ar kitų bruožų ir bus atsižvelgta į jaunimo situaciją bei poreikius; VVG įstatų nuostatos leidžia juridinio asmens veikloje aktyviai dalyvauti neįgaliesiems, vyresnio amžiaus žmonėms, jaunimui bei kitiems, turintiems mažesnes funkcines galimybes arba dėl socialinių priežasčių mažiau įtrauktiems į jiems aktualių sprendimų priėmimą ;

4) jaunimo dalyvavimo – bent vienas kolegialaus valdymo organo narys vietos plėtros strategijos rengimo metu yra jaunesnis negu 29 metų ir (arba) deleguotas savivaldybės jaunimo organizacijų tarybos arba savivaldybės jaunimo reikalų tarybos.

Už kriterijų ir BIVP projektų atrankos procedūrų parengimą yra atsakinga Kelmės miesto VVG. Atrenkant veiksmų ir juos įgyvendinančių projektų vykdytojus bus laikomasi horizontaliųjų principų.